

Parshas Behalosecha

By Rabbi Mordechai Frankel

The *mishkan* was erected on *Rosh Chodesh Nissan*, almost a year after *yetzias mitzrayim*. Two weeks later, on the 14th of Nissan, the *Bnai Yisroel* sacrificed their *korban Pesach*. However, the *Torah* tells us that there were a few men who were unable to bring a *korban Pesach* because they were *tomei meis*. In this week's *parsha* it states

וְהָיָה אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לְפָנַי מֹשֶׁה וְלְפָנַי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת קֶרְבְּנְךָ (במדבר ט, ו-ז)
“There were men who were *temeim* from a dead person, and they were not able to make the [*korbon*] *Pesach* on that day, and they approached before Moshe and before Ahron on that day, and those men said to him: We are *temeim* from a dead person, why should we be held back (*‘lama nigareia’*) so as not to bring the *korbon* of *Hashem* in its appointed time?”

Moshe then asked *Hashem*, and *Hashem* told Moshe about *Pesach Sheini*, that these men would be able to bring their *korbon* on the 14th of Iyar.

It seems hard to understand their question that *‘lama nigareia’*. The men themselves had just stated that they could not bring the *korbon Pesach* because they were *tomei*. Why then were they asking for a reason? The *Gemara* (*Sukkah* 25a) explains that these men were *tamei* because they had been carrying the *aron* of Yosef *Hatzadik*. If so, their question is somewhat understandable. They had volunteered to perform this *mitzva* even though it was not incumbent upon them more than anyone else. They were questioning why this good deed should cause them to lose the opportunity to bring a *korbon Pesach*.

Nevertheless, their question remains hard to understand. We often find that a person performing one *mitzva* is unable to perform another *mitzva*. In fact, the rule is that *העוסק במצוה פטור מן המצוה*, someone involved in one *mitzva* is not obligated to perform others. As such, their question requires explanation. Furthermore, the *Gemara* (25b) offers an alternative approach, that these men were Mishoel and Eltzofon who became *tomei* when they buried their two relatives, Nodov and Avihu the sons of Ahron. How could they possibly argue that *‘lama nigareia’*?¹

Rashi (*Bamidbar* 9:7) quotes *Chazal* (*Sukkah* 25b) that *Klal Yisroel* burnt the *parah adumah* after the *mishkan* was set up, and only after that could these *tamei* men begin the process of *tahara*. The seventh and last day of this process was the 14th of Nissan. The men were asking Moshe whether they could participate in the *korbon Pesach*, since they will be *tahor* by the nighttime when the *korbon* is eaten. Moshe was unsure about this, and therefore asked *Hashem* whether people on the last day of their *tahara* could participate in the *korbon Pesach*.² The *Mizrachi* on this *Rashi* comments that, according to this, it is readily understood why the men posed this question.³

However, it remains hard to understand why they phrased the question the way that they did, *‘lama nigareia’*. This phrase could be translated to mean “why are we worse” than everyone else. According to the *Mizrachi*, they should simply have asked whether a person on the last day of his *tahara* may participate. Why did feel any need to compare themselves to others? The *Baalei Mussar* answer that they were expressing their distress, as it pained them that they were losing the opportunity to perform this great *mitzva* that everyone else was doing.

Reb Yechezkel Levinstein zt”l writes that these great men did not look for excuses and ways out, but rather were looking and seeking an opportunity to perform this *mitzva*. He adds that it was only because of this

intense desire that *Hashem* acquiesced and instructed them to bring the *korbon* on *Pesach Sheini*.⁴ Interestingly, *Reb Yechezkel Levinstein* is following in the footsteps of the *Chiddushei HaRim* who also suggests that it was because of their intense desire that they were *zocheh* to this mitzva.⁵

The *Baalei Mussar* point out that there is an important lesson to be learnt from this. We tend to think that *Hashem* who commanded us to perform *mitzvos* also commanded us not to perform them in certain circumstances, and just as a person is rewarded when he performs *mitzvos* when *halacha* demands so to is he equally rewarded when he does not perform them when *halacha* demands not to do so. However, we see that this is not necessarily the case, as these men were pained by the thought that they may be commanded not to bring a *korbon Pesach*.⁶

Chazal (*Brachos* 35b) contrast the greatness of the “earlier generations” with the mundane behavior of the “later generations”. The “later generations” would bring grain into their house thorough the back door in order to free themselves from the obligation to separate *maaser*, whereas the “earlier generations” would bring grain into their house through the front door in order to obligate themselves to separate *maaser*. Even though it is halachically correct that grain brought through the back door is *pottur* from *maaser*, and the “later generations” were following the letter of the law, nevertheless *Chazal* see in this a deficiency in their attitude towards *mitzvos*.⁷

Rashi (*Bamidbar* 9:7) states that it would have been fitting for the *parsha* of *Pesach Sheini* to have been told directly to *Moshe Rabbeinu*, but these men were *zocheh* that it was said as a response their request. Similarly, *Rashi* (*Bamidbar* 27:5) states that it would have been fitting for the *parsha* of *nachalos* (inheritance) to have been told directly to *Moshe Rabbeinu*, but the daughters of *Tzelafchad* were *zocheh* that it was given as a response to their query. *Rav Moshe Feinstein zt”l*, in his *sefer Derash Moshe*, asks a question. The *Torah* names the five daughters of *Tzelofchod*, and it is understandable that it would like to inform us of their greatness. Here too, the *Torah* is informing us about the greatness of these people. However, when it comes to the men who were *tamei meis*, the *Torah* does not tell us who they were. What is the point of telling us that they were great people if we do not know who they were? *Rav Moshe* answers as follows:

"הכא שלא פירש הקרא שמותיהן לא ידוע לנו מזה כלום מי הם הגדולים וא"כ לאיזה צורך כתבה תורה זה. וצריך לומר שהוא ללמוד מזה גודל המקבש לעשות מצוה באהבה, ראוי שתנתן המצוה על ידו. דהא כיון שלא נצטוו לא היה להם משום מה לחשוש, ומה איכפת להו מה שלא מקיימין כיון שלא נצטוו, אלא הוא משום שרצו לקיים המצוה מצד אהבה וחביבות מצות ה'. ולכן לא נזכרו שמותיהן שאז היה מקום לומר שמפני גדלותן זכו שתאמר על ידן, אבל כיון שלא נתפרשו ולא ידוע לנו גדלותן חזינן שרק מצד רצונם לקיים המצוה זכו. ומזה יש לנו ללמו איך שצריך לקיים מצות ה' באהבה ושמחה, כי אף שאין שייך שתינתן על ידו שכבר ניתנה כל התורה ע"י משה, מ"מ השכר הגדול שראויה שתנתן על ידו הרי ראוי ליתן להם, ומשום כן יזכו שתינתן להם הבנת כל התורה".

“Here, where the *pesukim* do not tell us their names, and we do not know who these great people were, what is the purpose of the *Torah* writing this? One must say that it is to teach us the greatness of one who seeks to do a *mitzva* out of love, that it is fitting that the *mitzva* should be given through him. As they were not commanded, there was nothing for them to be concerned about, so why did they care that they were unable to perform it if they were not commanded to do so? Rather, it is because they wanted to perform the *mitzva* out of love, and out of appreciation of *Hashem’s mitzvos*. For this reason, their names are not mentioned, as otherwise it would have been possible to say that it was due to their greatness that they merited that it was given through them. However, now that their names are not mentioned and we do not know their greatness, we can see that it is purely because of their desire to

perform the *mitzva* that they merited this [that the *mitzva* was given through them]. From this we can learn how one should perform the *mitzvos* of *Hashem* with love and joy. And, even though it is not possible that the *mitzva* be given through him [that does so], because the whole *Torah* has already been given through *Moshe Rabbeinu*, nevertheless it is appropriate that they receive the great reward that it is fitting that the *mitzva* be given through them, and because of this they will merit that they will be given understanding of the *Torah*.⁸

1. ויש עוד דעה שלישית בגמ' שם שהם היו אנשים מבני ישראל שלא נודע לנו שמותם, שמת אחד מקרוביהם והוצרכו להטמא בקבורתם. ועי' באור החיים (במדבר טו), שתירץ שבין למאן דאמר שהיו טמאים לקרוביהם ובין למאן דאמר שנושאי ארונו של יוסף היו, כיון שנטמאו ברשותו יתברך חשבו כי ידין ה' אותם כטהורים.

2. ועי' בצ"ח בגמ' סוכה שם שלפי השיטות שאלו האנשים היו נושאי ארונו של יוסף או מישאל ואלצפן צ"ל שלא היה להם אפר פרה אדומה עד עשרה לחדש, וזה היה יום ג' לטהרתם וקבלו הזאה, ויום ז' של טהרתם ממילא היה בי"ד לחדש. ולדעה השלישית בגמ' נשרף הפרה אדומה בשני לחדש, אלא שלא מת קרוביהם של אלו עד ח' לחדש ונמצא ג"כ שיום ז' של טהרתם היה בי"ד לחדש.

3. ועי' במזרחי שם מה שהביא מדברי הרמב"ם וראב"ד פ"ו מהל' קרבן פסח הל' ב, ועי' בחי' הגר"ח על הרמב"ם שם.

4. ר' יחזקאל לעוינשטיין ביאר הפסוקים כפשוטם שאנשים אלו ידעו שפיר שהם טמאים ובקשו שהקב"ה יתן להם עוד מועד להקריב את קרבן פסח שלהם, ולכן כתב בזה"ל (אור יחזקאל, מדות עמ' שכ), "התעוררתי לאחרונה מענין הטמאים לנפש שבאו למשה רבינו ע"ה ואמרו (במדבר טז) למה נגרע לבלי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל, ולכאורה הרי היו טמאים ואינם יכולים להקריב קרבן פסח, והיאך באה להם הדרישה שיעשו קרבן פסח מיוחד עבורם, וע"כ ... דהישרים מתאווים לגדלות ואינם מסתפקים בפטורים והיתרים, ולכן התאוה למצוה הביאה אותם עד כדי תביעה שיעשה עבורם קרבן נפרד, ומכיון שהתאוו לכך זכו לפסח שני. כן הנהגת השם יתברך, לפי תאותו זוכה".

5. החי' הרי"ם על התורה (עמ' רב) כתב, "למה נגרע וגו' לבלתי הקריב קרב ה' וגו', וקשה הלא פטורים הם מן הדין ואונס רחמנא פטריה ומה יש כאן לומר למה נגרע, וי"ל כי השתוקקו בכל לבם להקריב קרבן פסח וע"י השתוקקות הזאת הביאו למצוה חדשה".

6. עי' בזה בספר זכרון מאיר להגר"מ רובמן הובא בילקוט לקח טוב פ' בהעלותך עמ' פא.

7. גמ' ברכות דף לה ע"ב, "בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים, דורות הראשונים היו מכניסין פירותיהן דרך טרקסמון (דרך שערי החצר והבית – רש"י) כדי לחייבן במעשר, דורות האחרונים מכניסין פירותיהן דרך גגות דרך חצרות דרך קרפיפות כדי לפטרן מן המעשר, דאמר רבי ינאי אין הטבל מתחייב במעשר (מן התורה, אבל אכילת קבע אסור לאכול מדרבנן – רש"י) עד שיראה פני הבית (פתח כניסה ויציאה – רש"י)".

ובספר זכרון מאיר הובא בילקוט לקח טוב שם הביא עוד דוגמא לזה ממה שאמרו בגמ' ע"ז דף ג ע"א שלעתיד לבא הקב"ה יבחין הגויים במצות סוכה, ומבואר בגמ' שם שהחילוק בין יהודי לגוי הוא שהיהודי יש לו הכנעה כשאינו יכול לקיים מצות סוכה אף שפטור מן הדין. וע"ע באזנים לתורה במדבר טז, ד"ה 'למה נגרע' (השני) מש"כ כעין כל זה.

8. דרש משה פ' בהעלותך ד"ה שם פרש"י, ועיין עוד שם ד"ה למה נגרע מש"כ בזה.